A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (hetedik tanács)

2025. október 30.*

„Előzetes döntéshozatal – Közös halászati politika – 1224/2009/EK rendelet – A halászati termékek mérlegelése – A 60. cikk (2) bekezdése – Kirakodáskor végzett mérlegelés – A 61. cikk (1) bekezdése – A kirakodási helyről történő elszállítást követően végzett mérlegelés – A mérlegelés helye ellenőrzés esetén – Az illetékes hatóságok azon lehetősége, hogy előírják a halászati termékeknek a kirakodás helyén történő mérlegelését, mielőtt azokat más helyre szállítanák”

A C-546/24. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Court of Appeal (fellebbviteli bíróság, Írország) a Bírósághoz 2024. augusztus 13-án érkezett, 2024. július 30-i határozatával terjesztett elő a

**PN,**

a **Killybegs Fishing Enterprises Ltd**,

a **Killybegs Seafoods Unlimited**,

a **Killybegs Fishermen’s Organisation Ltd**.

és

a **Sea Fisheries Protection Authority**

között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (hetedik tanács),

tagjai: F. Schalin tanácselnök (előadó), M. Gavalec és Csehi Z. bírák,

főtanácsnok: L. Medina,

hivatalvezető: A. Calot Escobar,

tekintettel az írásbeli szakaszra,

* Az eljárás nyelve: angol.

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

– PN, a Killybegs Fishing Enterprises Ltd., a Killybegs Seafoods Unlimited és a Killybegs Fishermen's Organisation Ltd. képviseletében D. Conlan Smyth SC, E. Sweetman BL és R. McDonagh solicitor,

– a Sea Fisheries Protection Authority képviseletében: T. F. Creed SC, P. McGarry SC, D. McCarthy BL, M. A. Cleary és C. Derrig solicitors,

– az Európai Bizottság képviseletében A. Dawes és C. Perrin, meghatalmazotti minőségben,

tekintettel a főtanácsnok meghallgatását követően hozott határozatra, miszerint az ügy elbírálására a főtanácsnok indítványa nélkül kerül sor,

meghozta a következő

## Ítéletet

1 A jelen előzetes döntéshozatal iránti kérelem a 2015. május 20-i (EU) 2015/812 európai parlamenti és tanácsi rendelettel (HL 2015. L 133., 1. o.) módosított, a közös halászati politika szabályainak betartását biztosító közösségi ellenőrző rendszer létrehozásáról, a 847/96/EK, a 2371/2002/EK, a 811/2004/EK, a 768/2005/EK, a 2115/2005/EK, a 2166/2005/EK, a 388/2006/EK, az 509/2007/EK, a 676/2007/EK, az 1098/2007/EK, az 1300/2008/EK és az 1342/2008/EK rendelet módosításáról, valamint a 2847/93/EGK, az 1627/94/EK és az 1966/2006/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2009. november 20-i 1224/2009/EK tanácsi rendelet (HL 2009. L 343 1. o.; helyesbítés: HL 2015. L 149., 23. o.); a továbbiakban: 1224/2009 rendelet) 60. cikke (2) és (6) bekezdésének, valamint 61. cikke (1) bekezdésének az értelmezésére vonatkozik.

2 E kérelmet az egyfelől PN, egy halászhajó parancsnoka, a Killybegs Fishing Enterprises Ltd. és a Killybegs Seafoods Unlimited, a halászati ágazatban tevékenykedő társaságok, valamint a Killybegs Fishermen's Organisation Ltd, haltermelőket képviselő szervezet, másfelől a Sea Fisheries Protection Authority (tengerihalászterület-védelmi hatóság, Írország, a továbbiakban: APPM) között ez utóbbi azon határozata tárgyában folyamatban lévő jogvita keretében terjesztették elő, amely szerint az e halászhajó által kifogott halászati termékeket a más helyre történő szállításukat megelőzően az írországi kirakodási helyen kell mérlegelni.

## Jogi háttér

### *Az 1380/2013/EU rendelet*

3 A közös halászati politikáról, az 1954/2003/EK és az 1224/2009/EK tanácsi rendelet módosításáról, valamint a 2371/2002/EK és a 639/2004/EK tanácsi rendelet és a 2004/585/EK tanácsi határozat hatályon kívül helyezéséről szóló, 2013. december 11-i 1380/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL 2013. L 354., 22. o.) 2. cikkének (1) bekezdése, amely meghatározza a közös halászati politika (KHP) célkitűzéseit, a következőképpen szól:

„A közös halászati politikának biztosítania kell, hogy a halászati és az akvakultúra-tevékenységek környezeti szempontból hosszú távon fenntarthatóak legyenek, végzésük összhangban legyen a

gazdasági, a társadalmi és a foglalkoztatási előnyök elérésére irányuló célkitűzésekkel, valamint hogy hozzájáruljanak az élelmiszerellátás biztosításához.”

### *Az 1224/2009 rendelet*

4 Az 1224/2009 rendelet (29) preambulumbekezdése kimondja:

„Valamennyi fogás megfelelő ellenőrzésének biztosítása érdekében a tagállamoknak gondoskodniuk kell arról, hogy valamennyi halászati terméket első alkalommal árverési központban hozzanak forgalomba vagy vegyenek nyilvántartásba, vagy nyilvántartásba vett vevők vagy termelői szervezetek részére hozzanak forgalomba. Mivel a kvóták kihasználásának nyomon követése érdekében ismerni kell a fogások pontos súlyát, a tagállamoknak biztosítaniuk kell, hogy valamennyi halászati terméket mérlegeljenek, kivéve, ha közös módszertanra épülő mintavételi tervek vannak érvényben.”

5 E rendelet 4. cikkének 18. pontja értelmében:

„[…] Ezen túlmenően az alábbi fogalommeghatározásokat is alkalmazni kell:

18. »kockázatkezelés«: a kockázatok rendszeres azonosítása és a kockázati események bekövetkezésének korlátozásához szükséges valamennyi intézkedés végrehajtása. Olyan tevékenységek tartoznak ide, mint az adat- és információgyűjtés, a kockázatelemzés és -értékelés, az intézkedések előkészítése és végrehajtása, valamint a folyamat és az eredmények folyamatos nyomon követése a nemzetközi, az uniós és a nemzeti források és stratégiák alapján”.

6 Ugyanezen rendelet „Általános elvek” című 5. cikkének (1) és (4) bekezdése a következőket írja elő:

„(1) A tagállamok ellenőrzik a közös halászati politika hatálya alá tartozó természetes vagy jogi személyek által a területükön és a felségterületükhöz vagy a joghatóságuk alá tartozó vizeken folytatott tevékenységeket, különösen a halászati tevékenységeket, az átrakást, a halak ketrecekbe vagy akvakultúra-létesítményekbe történő áthelyezését – a hizlalólétesítményeket is beleértve –, a halászati és akvakultúra-termékek kirakodását, behozatalát, szállítását, feldolgozását, forgalmazását és raktározását.

[…]

(4) Valamennyi tagállam gondoskodik arról, hogy az ellenőrzést, a vizsgálatot és a végrehajtást az ágazatok, hajók vagy személyek tekintetében hátrányos megkülönböztetés nélkül, a kockázatkezelés elvei alapján végezzék el.”

7 E rendeletnek „A halászati termékek mérlegelése” című 60. cikke a (2) és (6) bekezdésében a következőképpen rendelkezik:

„(2) A különös rendelkezések sérelme nélkül a mérlegelést a kirakodás során, a halászati termékek raktározása, szállítása vagy értékesítése előtt kell elvégezni.

[…]

(6) Valamely tagállam illetékes hatóságai előírhatják, hogy az először abban a tagállamban kirakodott halászati termékek bármekkora mennyiségét tisztviselők jelenlétében mérjék le, mielőtt azt a kirakodási helyről máshova szállítják.”

8 A fenti rendeletnek „A halászati termékek mérlegelése a kirakodási helyről történő elszállítást követően” című 61. cikke az (1) bekezdésében a következőképpen rendelkezik.

„A 60. cikk (2) bekezdésétől eltérve a tagállamok engedélyezhetik, hogy a halászati termékek mérlegelésére a kirakodási helyről történő elszállítást követően kerüljön sor, feltéve, hogy azokat az érintett tagállam területén található rendeltetési helyre szállítják, valamint hogy ez a tagállam elfogadott egy, [az Európai] Bizottság által a 119. cikkben említett eljárással összhangban elfogadott, kockázatalapú módszertanon alapuló és a Bizottság által jóváhagyott ellenőrzési tervet.”

### *A 404/2011/EU végrehajtási rendelet*

9 A közös halászati politika szabályainak betartását biztosító közösségi ellenőrző rendszer létrehozásáról szóló 1224/2009/EK tanácsi rendelet végrehajtására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról szóló, 2011. április 8-i 404/2011/EU bizottsági végrehajtási rendelet (HL 2011. L 112., 1. o.) 79. cikke szerint:

„(1) Az e rendelet 78. cikkében említett fajok fogásait a kirakodáskor haladéktalanul mérlegelni kell. E fajok fogásai azonban mérlegelhetők az elszállítást követően, amennyiben:

– valamely tagállamon belüli rendeltetési hely tekintetében az érintett tagállam [a 1224/2009 rendelet] rendelet 61. cikkének (1) bekezdésében említett ellenőrzési tervet fogadott el a XXI. mellékletben ismertetett kockázatalapú módszertan szerint,

[…]

és amennyiben ezt az ellenőrzési tervet vagy közös ellenőrzési programot a Bizottság jóváhagyta.

[…]”

## Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés

10 2020. október 11-én PN, egy Írországban lajstromozott halászhajó parancsnoka az 1224/2009 rendelet 17. cikke szerinti előzetes értesítést továbbított az APPM-nek, és közölte vele a kifogott halászati termékek súlyára vonatkozó információkat. A kirakodási helyre való megérkezésekor e halászhajót az 1224/2009 rendelet 60. cikke (6) bekezdésének megfelelően kiválasztották e termékek e helyen történő vizsgálata céljából. A hajóparancsnok vitatta ezt a vizsgálatot, amely véleménye szerint befolyásolhatja az említett termékek minőségét, ellentétben az ezen termékeknek a kirakodás helyéről a feldolgozó üzembe történő szállítását követő mérlegeléssel.

11 Az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból kitűnik, hogy az említett vizsgálatot megelőzően az APPM nem végzett vizsgálatokat a kirakodás helyén, hanem többek között a Bizottság által végzett ellenőrzést követően, amely feltárta, hogy e termékek egyes feldolgozóüzemeiben a termékek mérlegelését szabálytalanul végezték és manipulálták, e hatóság bejelentette, hogy több szúrópróbaszerű vizsgálatot fog folytatni.

12 Az alapeljárás felperesei keresetet indítottak a High Court (felsőbíróság, Írország) előtt az APPM azon határozatával szemben, amely a halászhajó által kifogott halászati termékeknek a kirakodás helyén történő mérlegelését írta elő. Keresetük alátámasztása érdekében arra hivatkoztak, hogy az 1224/2009 rendelet 61. cikkének (1) bekezdésében foglalt eltérés, amely lehetővé teszi a halászati termékeknek a kirakodás helyéről történő elszállítást követő mérlegelését, elsőbbséget élvez e rendelet 60. cikke (6) bekezdésének alkalmazásával szemben. 2023. november 3-i ítéletével e bíróság lényegében azzal az indokkal utasította el e keresetet, hogy még ha a halászati termékek mérlegelését főszabály szerint a kirakodás helyéről történő szállítást követően végzik is el, az illetékes hatóságnak továbbra is lehetősége van annak előírására, hogy e mérlegelésre a kirakodás helyén kerüljön sor.

13 Az alapeljárás felperesei fellebbezést nyújtottak be ezen ítélettel szemben a Court of Appealhez (fellebbviteli bíróság, Írország), amely a kérdést előterjesztő bíróság, és amely az 1224/2009 rendelet 61. cikke (1) bekezdésének nyelvtani értelmezésére, valamint az értelmezési módszerekre vonatkozó ítélkezési gyakorlatra támaszkodva úgy véli, hogy a keresetüket el kell utasítani, ugyanakkor kétségeit is kifejezte e tekintetben.

14 E körülmények között a Court of Appeal (fellebbviteli bíróság) felfüggesztette az eljárást, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdést terjesztette a Bíróság elé:

„Amennyiben egy tagállam élt a [KHP] szabályainak betartását biztosító közösségi ellenőrző rendszer létrehozásáról szóló [1224/2009] tanácsi rendelet 61. cikkének (1) bekezdése szerinti, az e rendelet 60. cikke (2) bekezdésének rendelkezéseitől való eltérésre vonatkozó jogával [a Bizottság] által jóváhagyott ellenőrzési terv feltételeivel összhangban, tilos-e az említett tagállam illetékes hatóságai számára annak előírása, hogy az e rendelet 60. cikke (6) bekezdésének rendelkezéseivel összhangban az először e tagállamban kirakodott halászati termékek bármekkora mennyiségét tisztviselők jelenlétében mérjék le, mielőtt azt a kirakodási helyről más helyre szállítják?”

## Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésről

15 Kérdésével az előterjesztő bíróság lényegében arra vár választ, hogy az 1224/2009 rendelet 61. cikkének (1) bekezdését úgy kell-e értelmezni, hogy amennyiben valamely tagállam a Bizottság által jóváhagyott ellenőrzési terv elfogadásával az említett rendelet 60. cikkének (2) bekezdésétől való eltérésről rendelkezik, e tagállam illetékes hatósága e rendelet 60. cikkének (6) bekezdése alapján már nem követelheti meg, hogy az e tagállamban első alkalommal kirakodott halászati termékek bármekkora mennyiségét a kirakodás helyén mérlegeljék, mielőtt azt más helyre szállítják.

16 Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint az uniós jogi rendelkezések értelmezésénél nemcsak a rendelkezés megfogalmazását, hanem a szövegkörnyezetét, és annak a szabályozásnak a célkitűzéseit is figyelembe kell venni, amelynek a részét képezi (2022. február 10-i Minister for Agriculture Food and the Marine és SFPA ítélet, C-564/20, EU:C:2022:90, 27. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

17 Az ítélkezési gyakorlatból az is kitűnik, hogy valamely uniós jogi rendelkezés értelmezése nem járhat olyan eredménnyel, hogy megfossza e rendelkezés egyértelmű és pontos szövegét annak hatékony érvényesülésétől. Amennyiben tehát az uniós jog valamely rendelkezésének értelme

magából a rendelkezés szövegéből egyértelműen kitűnik, a Bíróság nem térhet el ezen értelmezéstől (2022. szeptember 20-i VD és SR ítélet, C-339/20 és C-397/20, EU:C:2022:703, 71. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

18 Először is, az 1224/2009 rendelet 60. cikkének (2) bekezdéséből kitűnik, hogy „a különös rendelkezések sérelme nélkül” a halászati termékek mérlegelését a kirakodás során, a halászati termékek raktározása, szállítása vagy értékesítése előtt kell elvégezni.

19 E rendelet 61. cikkének (1) bekezdése különös rendelkezésként előírja, hogy a „60. cikk (2) bekezdésétől eltérve” a tagállamok engedélyezhetik, hogy a halászati termékek mérlegelésére a kirakodási helyről történő elszállítást követően kerüljön sor, feltéve, hogy azokat az érintett tagállam területén található rendeltetési helyre szállítják, valamint hogy ez a tagállam elfogadott egy, a Bizottság által elfogadott ellenőrzési tervet.

20 E tekintetben meg kell állapítani, hogy Írország élt ezzel a lehetőséggel, és ellenőrzési tervet hagytak jóvá az 1224/2009/EK tanácsi rendelet 60. cikkének (1) és (3) bekezdése szerinti, a halászati termékek mérlegelésére vonatkozó mintavételi terveknek és az 1224/2009/EK rendelet 61. cikkének (1) bekezdése szerinti, a halászati termékek mérlegelésére vonatkozó ellenőrzési terveknek a Bizottság általi jóváhagyásáról szóló, 2012. augusztus 13-i 2012/474/EU bizottsági végrehajtási határozattal (HL 2012. L 218., 17. o.).

21 Ebben az összefüggésben a kérdést előterjesztő bíróság arra keresi a választ, hogy az ilyen ellenőrzési terv miatt tilos-e az érintett ellenőrző hatóság számára, hogy az 1224/2009 rendelet 60. cikkének (6) bekezdése alapján ellenőrzött mérlegelést végezzen a kifogott halászati termékek kirakodási helyén.

22 E tekintetben meg kell állapítani, hogy az 1224/2009 rendelet 61. cikke (1) bekezdésének szövegéből kitűnik, hogy a tagállamok csak e rendelet „60. cikkének (2) bekezdésétől eltérve” engedélyezhetik a halászati termékeknek az e termékek kirakodási helyről történő elszállítását követő mérlegelését.

23 Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint a főszabálytól való minden eltérést megszorítóan kell értelmezni.

24 Az 1224/2009 rendelet 61. cikke (1) bekezdésének egyértelmű szövegéből világosan kitűnik, hogy e rendelkezés csak e rendelet 60. cikkének (2) bekezdése vonatkozásában ír elő eltérést, más rendelkezések vonatkozásában azonban nem. Semmilyen más rendelkezésre, így az említett rendelet 60. cikkének (6) bekezdésére sem utal. Következésképpen e 61. cikk (1) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy az nem ad lehetőséget az említett 60. cikk (6) bekezdésétől való eltérésre, és hogy ezért az illetékes felügyeleti hatóság az utóbbi rendelkezés alapján megkövetelheti a halászati termékek rakparton történő mérlegelését, még akkor is, ha létezik az ugyanezen szabályzat 61. cikkének (1) bekezdése értelmében vett, a Bizottság által jóváhagyott ellenőrzési terv.

25 Az 1224/2009 rendelet 61. cikke (1) bekezdésének a jelen ítélet 22. és 24. pontjában kifejtett nyelvtani értelmezését másodsorban megerősíti az a szövegkörnyezet, amelybe e rendelkezés illeszkedik, valamint az említett rendelkezést magában foglaló ezen rendelet által követett célkitűzések.

26 E tekintetben a szövegkörnyezetet illetően meg kell állapítani, hogy az 1224/2009 rendelet 5. cikkének (1) és (4) bekezdése szerint a tagállamok ellenőrzik a KHP keretében végzett tevékenységeket, és valamennyi tagállam gondoskodik arról, hogy az ellenőrzést, a vizsgálatot és a végrehajtást többek között a kockázatkezelés elvei alapján végezzék el. E rendelet 4. cikkének 18. pontja úgy határozza meg a „kockázatkezelés” fogalmát, hogy az „a kockázatok rendszeres azonosítása és a kockázati események bekövetkezésének korlátozásához szükséges valamennyi intézkedés végrehajtása”, és mint „[o]lyan tevékenységek [végzése], mint az adat- és információgyűjtés, a kockázatelemzés és -értékelés, az intézkedések előkészítése és végrehajtása, valamint a folyamat és az eredmények folyamatos nyomon követése a nemzetközi, a közösségi és a nemzeti források és stratégiák alapján”. Ebben az összefüggésben a halászati termékeknek az 1224/2009 rendelet 60. cikkének (6) bekezdése szerinti, kirakodás során történő mérlegelése hasznos eszköz lehet a kockázatértékelés során.

27 Az 1224/2009 rendelet által követett célt illetően emlékeztetni kell arra, hogy az a KHP keretébe illeszkedik, amelynek céljait, különösen az élő vízi erőforrások védelmének célját az 1380/2013 rendelet 2. cikkének (1) bekezdése határozza meg. E rendelet szerint a KHP annak biztosítására irányul, hogy a halászati és az akvakultúra-tevékenységek környezetvédelmi szempontból hosszú távon fenntarthatóak legyenek, és hogy kezelésük összhangban legyen a gazdasági, a társadalmi és a foglalkoztatási előnyök elérésére irányuló célkitűzésekkel, valamint hogy hozzájáruljanak az élelmiszerellátás biztosításához. Márpedig, amint azt a Bizottság az írásbeli észrevételeiben állítja, a tagállamok csak akkor ellenőrizhetik megfelelően a halászati kvóták felhasználását, és csak akkor járulhatnak hozzá a KHP említett rendelkezésben foglalt célkitűzéseinek megvalósításához, ha megbizonyosodhatnak arról, hogy pontos és teljes körű információkkal és adatokkal rendelkeznek a halászati lehetőségekről, valamint – amint az az 1224/2009 rendelet (29) preambulumbekezdéséből kitűnik – a kifogott halászati termékek pontos súlyáról. Ebből a szempontból ellentétes lenne a KHP élő vízi erőforrások védelmére irányuló célkitűzésével, ha valamely tagállam illetékes hatóságának nem lenne hatásköre arra, hogy az 1224/2009 rendelet 60. cikke (6) bekezdésének megfelelően megkövetelje, hogy az e tagállamban első alkalommal kirakodott halászati termékek teljes mennyiségét e hatóság tisztviselői jelenlétében mérlegeljék, mielőtt azokat a kirakodási helyről más helyre szállítják.

28 A fenti megfontolások összességére tekintettel az előterjesztett kérdésre azt a választ kell adni, hogy az 1224/2009 rendelet 61. cikkének (1) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy amennyiben valamely tagállam a Bizottság által jóváhagyott ellenőrzési terv elfogadásával az említett rendelet 60. cikkének (2) bekezdésétől való eltérésről rendelkezik, e tagállam illetékes hatósága e rendelet 60. cikkének (6) bekezdése alapján továbbra is megkövetelheti, hogy az e tagállamban első alkalommal kirakodott halászati termékek bármekkora mennyiségét a kirakodás helyén mérlegeljék, mielőtt azt más helyre szállítják.

## A költségekről

29 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (hetedik tanács) a következőképpen határozott:

**A 2015. május 20-i (EU) 2015/812 európai parlamenti és tanácsi rendelettel módosított, a közös halászati politika szabályainak betartását biztosító közösségi ellenőrző rendszer létrehozásáról, a 847/96/EK, a 2371/2002/EK, a 811/2004/EK, a 768/2005/EK, a 2115/2005/EK, a 2166/2005/EK, a 388/2006/EK, az 509/2007/EK, a 676/2007/EK, az 1098/2007/EK, az 1300/2008/EK és az 1342/2008/EK rendelet módosításáról, valamint a 2847/93/EGK, az 1627/94/EK és az 1966/2006/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2009. november 20-i 1224/2009/EK tanácsi rendelet 61. cikkének (1) bekezdését**

**a következőképpen kell értelmezni:**

**amennyiben valamely tagállam az Európai Bizottság által jóváhagyott ellenőrzési terv elfogadásával az említett rendelet 60. cikkének (2) bekezdésétől való eltérésről rendelkezik, e tagállam illetékes hatósága e rendelet 60. cikkének (6) bekezdése alapján továbbra is megkövetelheti, hogy az e tagállamban első alkalommal kirakodott halászati termékek bármekkora mennyiségét a kirakodás helyén mérlegeljék, mielőtt azt más helyre szállítják.**

Aláírások